

Departament d'Ensenyament
Institut Torredembarra
Avinguda Sant Jordi 62-64
43830 Torredembarra
Telèfon – 977 64 03 12
Fax - 977 64 49 69

TREBALL DE LLATÍ – ESTIU I ALTRES INFORMACIONS SOBRE EL CURS VINENT 2015-2016

Us proposo les següents activitats per a realitzar amb calma durant l'estiu i que us ajudaran a reforçar els coneixements que teniu sobre la matèria. Feu el que pugueu en funció de la disponibilitat de temps que tingueu i del vostre nivell en l'assignatura: si heu aprovat just, us recomano que els feu tots, però si heu acabat el curs amb bon nivell, n'hi haurà prou que feu els textos. Podreu ensenyar-me el treball fet durant els primers dies de classe de llatí, un cop iniciat el curs.

Recordeu que, per tal que la realització dels exercicis sigui efectiva, **cal repassar la teoria abans de fer els exercicis**. Podeu fer-vos esquemes sobre les declinacions, verbs, etc. D'aquesta manera consolidareu la base necessària per a afrontar el 2n de Batxillerat i estareu al dia des de començament de curs.

- La feina a fer, que trobareu a les pàgines següents, és per aquest ordre:

1. Exercicis de repàs de declinacions. Us recordo que al final del llibre hi ha un apèndix gramatical on apareixen resumides les declinacions. Però compte: és millor que reviseu la tercera declinació a través dels apunts de classe.

Les declinacions ja haurien d'estar apreses. I els temps verbals d'indicatiu, també. Aquests coneixements són la base per als continguts de 2n curs. Si no els teniu consolidats, caldrà que us hi poseu si no voleu tenir dificultats amb la matèria el curs vinent.

2. Exercici per a repassar les formes verbals.
3. Exercicis per a repassar adjectius demostratius, pronoms personals, possessius i anafòrics.
4. Textos: anàlisi morfosintàctica i traducció dels textos que també us adjunto consultant el diccionari quan calgui. Aquests textos us permetran repassar gairebé tota la teoria donada a 1r curs.
5. Exercici model PAU, adaptat al vostre nivell, perquè us feu una idea de com pot ser un examen de selectivitat. A partir d'ara, veureu que en els textos en lloc de la "v" minúscula s'utilitza la "u". Haureu de fer servir el diccionari.
6. Llatinismes: feu una ullada als llatinismes del llibre de text, perquè també continuarem desenvolupant aquest apartat a 2n curs.
7. I si teniu temps, repasseu els temes de civilització sobre història i urbanisme, que tornarem a estudiar a 2n de Batxillerat.

- Lectures recomanables (això ja no és feina)

Si teniu ganes de passar una bona estona tot llegint i us agraden les novel·les de misteri, us recomano la lectura de les novel·les de Lindsey Davis protagonitzades pel detectiu Marc Didi Falco; la primera de la saga és "La plata de Britània" (en anglès "The silver pigs") i la podeu trobar a la Biblioteca de l'institut. O també la novel·la de Joaquim Borrell "L'esclava de blau", de lectura molt amena, i la seva continuació "La llàgrima d'Atenea". I per últim la novel·la "El somni de Tàrraco" de Xulio Ricardo Trigo, novel·la igualment de misteri, ambientada a la Tàrraco romana.

D'altra banda, si us agrada la mitologia i teniu a mà les Metamorfosis d'Ovidi (les trobareu a qualsevol biblioteca), un autor que estudiarem el proper curs, us recomano les històries següents: Dafne (llibre I), Faetont (llibre II), Narcís i Eco (llibre III), Píram i Tisbe (llibre IV), Pal·las i Aracne (llibre VI), per dir-ne alguna. Són curtetes i amenes.

- Material que necessitareu per al proper curs, a part del llibre de text:

-Diccionari llatí-català: tal com us vaig comentar, en necessitareu un el proper curs; el més recomanable és "Diccionari bàsic llatí-català" d'Enciclopèdia catalana.

-L'Eneida, de Virgili, Editorial Empúries, Col·lecció butxaca. (necessari a partir de desembre)

-El soldat fanfarró, Edicions La Magrana, Col·lecció L'Esparver clàssic (necessari a partir de febrer)

Aquestes dues obres són les que cal llegir segons el programa de llatí per a les PAU 2013. De la resta d'autors que haurem d'estudiar (ja us en passaré la informació quan hagi començat el curs) llegirem fragments que ja us proporcionaré jo mateixa quan correspongui.

- Pàgina web que podeu visitar, completíssima i molt recomanable, on trobareu de tot sobre llatí i grec: <http://www.xtec.cat/~sgiralt/>

Bones vacances!

Marisol Francesch
Seminari de llengües clàssiques

Torredembarra, 13 de juny de 2016

LLATÍ 1r Batxillerat - Repàs declinacions

1. Classifica els següents substantius:

	SUBSTANTIU	DECLINACIÓ	TIPUS (només els de la 3a)	GÈNERE
A	auctoritas-auctoritatis			
B	populus-populi			
C	dies-diei			
D	cubile-cubilis			
E	fulmen-fulminis			
F	equitatus-equitatus			
G	gener-generi			
H	poeta-poetae			
I	mens-mentis			
J	saxum-saxi			

2. Declina els cinc primers substantius de l'exercici anterior en singular i els cinc últims en plural.

3. Explica les particularitats dels substantius *domus-domus* i *vis-vis* i declina'ls en singular i plural.

4. Classifica els adjectius següents i forma l'adverbi que se'n deriva:

	ADJECTIUS	DECLINACIÓ	TIPUS	TERMINACIONS	ADVERBI DERIVAT
A	fortis-forte				
B	ingens-ingentis				
C	altus-alta-altum				
D	celer-celeris-celere				
E	dives-divitis				
F	liber-libera-liberum				
G	velox-velocis				

5) Declina en singular i plural els grups nominals següents: *audax nauta* (*audax-audacis / nauta-ae*), *miles bonus* (*miles-militis / bonus-a-um*)

	AUDAX NAUTA			
CAS	SINGULAR		PLURAL	
Nom				
Ac				
Gen				
Dat				
Abl				

	MILES BONUS			
CAS	SINGULAR		PLURAL	
Nom				
Ac				
Gen				
Dat				
Abl				

RECORDATORI: ENUNCIATS DE LES DECLINACIONS

- 1a declinació: -A/-AE
- 2na declinació: -US/-I // -ER/-I // -IR/-I // -UM/-I
- 3ra declinació: -? / -IS
- 4a declinació: -US/-US // -U/-US
- 5a declinació: -ES/-EI

EXERCICI REPÀS DECLINACIONS

Analitza morfològicament les formes següents de substantius tenint en compte la declinació a què pertanyen. Has d'indicar-ne el cas, gènere, nombre i declinació i fer-ne constar totes les opcions possibles:

Exemple: homines (homo-hominis): Nominatiu, vocatiu o acusatiu plural masc, 3a declinació, consonàntic.

- oculos (oculus-i): _____
- viris (vir-viri): _____
- spei (spes-spei): _____
- civitatum (civitas-civitatis): _____
- incolam (incola-incolae) _____
- genus (genus-generis): _____
- reti (rete-retis): _____
- soceri (socer-soceri): _____
- fructus (fructus-fructus): _____
- gelu (gelu-gelus): _____

EXERCICI REPÀS VERBS

Analitza les següents formes verbals

- impediunt: _____
- regam: _____
- conficiebas: _____
- iubetis: _____
- monent: _____
- accusamus: _____
- obsideat: _____
- rigabitis: _____
- egerunt: _____
- gesserat: _____
- muniueris: _____
- feci: _____
- sunt: _____
- erimus _____
- fuerit: _____
- estis: _____
- eramus: _____

ENUNCIATS:

- impedio-impedire-impediui-impeditum:
- rego-regere-rexi-rectum
- conficio-conficere-confeci.confectum
- accuso-accusare-accusavi-accusatum
- obsideo-obsidere-obsedi-obsessum
- rigo-rigare-rigavi-rigatum
- ago-agere-egi-actum
- gero-gerere-gessi-gestum
- munio-munire-muniui-munitum
- facio-facere-feci-factum
- iube-iubere-iussi-iussum

nom: _____ data: _____

EXERCICIS DE REPÀS

1. Completa la graella següent sobre adjectius i adverbis derivats:

ADJECTIU	TERMINACIONS	DECLINACIÓ I TIPUS	ADVERBI DERIVAT
similis-simile			
alacer-alacris-alacre			
ingens-ingentis			
aequus-aequa-aequum			
vetus-veteris			-----
turpis-turpe			
dives-divitis			-----
velox-velocis			
liber-libera-liberum			
multus-multa-multum			
facilis-facile			
primus-prima-primum			

2. Digues en quin cas estan els següents sintagmes i canvia'ls de nombre (recorda que primer has de saber el seu enunciat):

hos adventus

isti pigritiae

istius medici

istam plebem

haec corpora

harum partium

illius templi

illo foro

his gregibus

3. Completa els sintagmes de sota amb la forma adequada del demostratiu. Tingues en compte que el demostratiu ha de concordar en gènere, nombre i cas.

HIC-HAEC-HOC	ISTE-ISTA-ISTUD	ILLE-ILLA-ILLUD
_____ ancillam	_____ genu	_____ magistratum
_____ auxiliorum	_____ genera	_____ aram
_____ iuris	_____ teli	_____ spei
_____ hostibus	_____ diem	_____ matrem

4. Analitza morfosintàcticament i tradueix:

a. Caesar, dux romanus, Gallos multis bellis superavit et terram

horum occupavit. Istud bellum in septem libros narravit.

b. Dux cum exercitu suo urbem celeriter cepit; sed huius incolis

veniam dedit.

c. Hannibal contra illas civitates bellum gerebat.

d. Romani Macedonibus has leges donaverunt.

e. Mater mecum veniet, postea vobiscum manebit.

f. Faber nobis pulchram domum aedificavit.

g. Omnes te diligunt; ergo, tecum semper manebo.

NOM: _____ DATA: _____

EXERCICIS AMB DEMOSTRATIUS I ANAFÒRICS

1. Declina en singular i plural els grups nominals *illa nubes (nubes-nubis)* i *ipsum monumentum (monumentum-monumenti)*:

	ILLA NUBES			
CAS	SINGULAR		PLURAL	
Nom				
Ac				
Gen				
Dat				
Abl				

	IPSUM MONUMENTUM			
CAS	SINGULAR		PLURAL	
Nom				
Ac				
Gen				
Dat				
Abl				

2. Fes concordar el demostratiu o anafòric que hi ha entre parèntesi amb el substantiu donat:

- a) _____ senatum (iste-ista-istud) / (senatus-us)
- b) _____ cervos (hic-haec-hoc) / (cervus-i)
- c) _____ litoris (ille-illa-illud) / (litus-litoris)
- d) _____ flore (idem-eadem-idem) / (flos-floris)
- e) _____ ducibus (ipse-ipsa-ipsum) / (dux-ducis)
- f) _____ diem (is-ea-id) / (dies-diei)

3. Analitza morfosintàcticament les oracions següents:

- a) In illo proelio hi milites acriter pugnauerunt.
-

b) Darius, Persarum rex, Graeciam ipsam domare temptabat.

c) Eodem die Hannibal equitatum per hos montes in Italiam duxerat.

d) Cicero sua carmina laudabat, sed amicis eius libros non placebant

e) Cato ipse in illo foro his civibus eadem verba dixit.

4. Indica el valor de l'anafòric is-ea-id a les expressions següents. Justifica la teva resposta.

a) Dominus pervenit domum. Multi servi eum salutabant.

b) Agricola pauper erat. Eius filii non laborabant.

c) Ea urbs non longe ab hostium castris erat.

d) Is me vidit.

NOM:.....DATA:.....

EXERCICI DE TRADUCCIÓ (1)

Els esclaus feien les tasques més feixugues de la casa, eren obedients i submisos però no sempre. El text que tens a continuació adaptat de Plini, *Epistulae*, tracta d'uns esclaus que van apallissar el seu amo i van fugir. Fes-ne l'anàlisi morfosintàctica i la traducció.

Larcus, superbus et saevus dominus, in villa Formiana se lavabat. Repente eum servi

circumsistunt et crudeliter verberant. Eum mortuum credunt et humi relinquant. Tum fideles
C Pred

servi suum dominum in lecto ponunt et brevi tempore Larcus oculos movet. Magna

servorum pars diffugit.

NOM:.....DATA:.....

EXERCICI DE TRADUCCIÓ (3)

Hanníbal guanya adeptes entre les ciutats que havien estat al costat dels Romans

Post eam pugnam, multae civitates, quae Romanis paruerant, se ad Hannibalem

transtulerunt¹. Is tres² modios anulorum aureorum Carthaginem misit, quos ex manibus

equitum Romanorum et militum detraxerunt.

¹ Transtulerunt: de transfero-transferre-transtuli-translatum: juntament amb el pronom “se” s’ha de traduir com a “passar”, amb el sentit de “canviar de bàndol”.

² Tres: adjectiu numeral; concorda amb modios

NOM:.....DATA:.....

EXERCICI MODEL PAU

1. Exercici de traducció (5 p)

Feu l'anàlisi morfosintàctica i la traducció del text següent:

Excentricitats de Calígula: es creia un déu i volia ser venerat com a tal

Caligula templum etiam numini suo proprium et sacerdotes et excogitatas hostias instituit.

In templo suum simulacrum aureum stabat. Hostiae, quas sacerdotes per singulos dies

Immolabant, erant pauones, numidicae et tetraones. Et noctibus plenam lunam assidue

inuitabat in concubitus, interdium uero cum Capitolino Ioue secreto dissertabat.

LÈXIC

- *numini suo*: s'ha de traduir precedit de « en honor a »
- *excogitatus-a-um*: escollit, seleccionat
- *per singulos dies* : « cada dia »
- *concubitus-us*: habitació
- *uero* (conjunció adversativa): però

TRADUCCIÓ:

2. Exercici de morfosintaxi (1 p)

Indiqueu quin és l'antecedent del pronom "quas" a la frase "*quas sacerdotes per singulos dies immolabant*" i justifiqueu-ho raonadament.

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes (2 p)

Es penalitzaran les respostes errònies, descomptant 0,32 per error.

1. Persona que té unes característiques tan peculiars que la fan excepcional en algun aspecte.

- a) *Totum reuolutum*
- b) *Persona non grata*
- c) *Rara auis*
- d) *Beatus ille*

2. Tothom està sotmès a la llei, malgrat que les conseqüències de la seva aplicació siguin rigoroses.

- a) *Non plus ultra*
- b) *Vox populi*
- c) *Si uis pacem, para bellum*
- d) *Dura lex, sed lex*

3. Sovint, una vegada s'ha pres una decisió, ja no es pot recular.

- a) *Alea iacta est*
- b) *Numerus clausus*
- c) *Veni, uidi, uici*
- d) *Errare humanum est*

4. Dret que té tot ciutadà, en ser detingut, d'adreçar-se a un magistrat, perquè valori el motiu de la detenció i, si correspon, li concedeixi la llibertat provisional.

- a) *Modus operandi*
- b) *Modus uiuendi*
- c) *Habeas corpus*
- d) *Patria potestas*

4. Exercici d'exposició d'un tema de literatura o de civilització romanes (2 p)

Expliqueu en un mínim de 15 línies (unes 150 paraules) el tema següent:
Característiques generals de les ciutats romanes (la forma i els eixos, el centre, els edificis públics més característics, els tipus d'edificis privats, els llocs d'enterrament, etc.).